

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, $\frac{1}{4}$ an 5 cor., $\frac{1}{2}$ an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, $\frac{1}{4}$ an 7 cor., $\frac{1}{2}$ an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

INSERTIUNILE

Un gir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani
a treia-oră 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

În România

abonamentele se fac la Agenția de Publicitate Carol
Schulder București, strada Șelar, 10.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Ti-
pografiei”, societate pe acțiuni. — În Alba-Iulia la librăria Weiss
Bernat la loterie.

Legea de naționalitate.

Așadar legea de naționalitate trebuie să se gteargă, să se casseze, sau în cazul cel mai bun să fie supusă unei revizii. Așa pretind „patrioții” goviniști. Comitatul secesc Treiscaune a propus mai întâi cassarea ei; tot aceasta o cere deputatul Sebes în vorbirea sa din dietă, despre care am amintit ieri.

Legea aceasta — a zis el — este cea mai mare naivitate, din cauză că cuprinde concesii, cari nu e permis să se dea. Legea aceasta e o lege moartă, care, ca și mirosul cadavrului neîngropat, infectează aerul sfânt al ideii statului național. Legea aceasta trebuie cassată.

Aceasta o pretinde deputatul Sebes, dar partidul kossuthist e mai moderat, mai precumpănitor. În sfîrul clubului kossuthist s'a decis — după-cum spun ziarile — a se prezenta un proiect numai pentru modificarea sau revizuirea legii. Kossuthiștii nu vor să „scurteze” naționalitățile, cerînd cassarea totală a legii, dar de altă parte vor a se însinua goviniștilor, pretinzînd revizuirea ei, ceea-ce însă după proiectul lor e egal cu cassarea ei.

Legea de naționalitate s'a făcut în un timp, când Maghiarii abia apucaseră la putere; ea le-a fost impusă în principiu, drept scut pentru naționalități în contra volniciei maghiare. Dar ori-cât de nepregătiti — se zicem așa — și slăbuți au fost atunci, totuși stăpînitorii noștri au știut să o facă în doi peri, neprecis, cu o mulțime de uși, prin cari dispozițiile ei se pot ușor eluda. Și așa s'a și urmat. Dispozițiile ei parte s'au eludat, parte nu s'au executat de loc și multe din ele au fost schimbate prin legi și ordonanțe ulterioare.

Ce este deci cauza, că goviniștii, din amorțită ce este această lege, vrea să o nimicească de tot?

Cauza principală este a se căuta în tendința goviniștilor de a face din Ungaria poliglotă o maghiarie națională unitară. Pentru acest scop se jertfește totul, să delatîră după posibilitate ori-ce pedecă, ear legea de naționalitate, deși neexecutată, cât timp există, este o pedecă în calea planurilor goviniștice.

Mai departe stăpînitorii vîd, că naționalitățile pe ce merge se deșteaptă tot mai mult și pretind drepturile, deși minimale, asigurate în acea lege. Ear ei drepturi cât de neînsemnate nu vor să dea naționalităților, din contră, ca mari volnici și puținele drepturi ce le-am avut, ni-le-au călcat în picioare.

În privința aceasta eată ce serie „Egyetértés” în numărul seu de Duminecă:

„Atît statul, cît și națiunea s'a convins, că dacă s'ar da naționalităților toate acele drepturi, în înțelesul verbal și așa cum le explică naționalitățile: din aceasta se poate naște pentru statul maghiar un pericol fatal. Politica maghiară națională cea mai elementară a deschis posibilitatea, ca legea dela 1868 să se execute fără rezervă și în toate punctele ei, așa cum o pretind naționalitățile, cari la 1868 au format la desbaterea ei o strajnică opoziție (fiindcă aflau prea laxă și nesuficiente dispozițiile ei. Red. Trib.), dar mai tîrziu au pretins executarea strictă a legii și astfel au susținut și susțin și azi, că agitațiile lor au baze legale.

Este apoi fără îndoială, că în străinătate aceasta împrejurare asigură agitațiilor de naționalitate o mare popularitate.

Din cauzele aceste și din cauză, ca „agitatorii mari de gură” să nu se poată provoca tot într-una la o basă legală, partidul kossuthist va cere revizuirea ei în sensul, ca noua lege cum zice „Egyet.” să se corespundă în toate dispozițiile ei intereselor statului maghiar.

Cu un cuvînt goviniștii vrea să casseze această lege, ca pe seama naționalităților să nu fie nici umbră de drepturi asigurate în lege.

Se-o facă. Caseze-o total sau să o revitalizeze cum vreau, puțin ne pasă, după-ce ea și așa nu se execută, e literă moartă.

Din născuța aceasta însă, care poate deveni fapt, rezultă de nou, că stăpînitorii de azi nu cunosc margini în a călea ori-ce drept al popoarelor nemaghiare. Apoi tot de aci va rezulta și trebuie să rezulte, că în fața acestor fel de porniri pătimăge, noi Români și celelalte popoare ne vom stringe tot mai mult rîndurile, luptînd în solidaritate.

Acțiunea naște reacțiune. Cu cît unui popor i-se răpesc rînd pe rînd drepturile, cu atît el va opune o rezistență mai mare, cît timp e conștient de ființa sa națională și de chemarea sa. Ear noi de aceste conștii sîntem.

Sibiu, 11 Februarie 1902.

Persecuțiuni contra Poloniilor. Mișcarea Poloniilor continuă încă. În Vargovia mai zilele trecute au fost mari demonstrații în fața palatului apăsăți pe persecuțați de guvernul din Prusia. Pe de altă parte condamnrile puse la cale de Prusaci continuă. Redactorul ziarului „Viam” din Bo-

chum, Anton Breisky, apoi redactorul dela „Gazeta Torńska” și soția sa sînt puși sub acuză, pentru-că au edat o colecție de cîntece naționale polone. Voicchowsky și Bendliczi, librari din Thorn, au fost condamnați la o lună închisoare, pentru un tablou, care înfățișa soarta nenorocitului popor polon. Contra studenților poloni de asemenea s'au pornit persecuțiunile.

Senatul universității din Berlin a eliminat pe mai mulți studenți poloni cari au luat parte la demonstrațiile antigermane contra profesorului Schiemann.

Patru din acești studenți au fost espulsați din Prusia, ca fiind agitatori primejdioși.

Astfel voeste guvernul berlinez să înăbușească însuflețita mișcare națională a Poloniilor din Posen.

Nația în pericol. De un timp încoace tema de căpetenie a ziarelor maghiare este chestia secescă. În Școli guvernării noastre vîd zidul de apărare al nației contra Românilor și a Sașilor. Slăbirea acestora înseamnă deci un mare pericol pentru nația maghiară „alcătuitoare de stat”. Cel mai nou „pericol” pentru Școli, patrioții îl vîd în... emigrarea Românilor și a Sașilor la America. Aceștia trezviți și muncitori, merg la America, acolo adună bani, se plătesc de datorii și cumpără moși dela scăpătații Școli. După părerea lor și Școli ar trebui să emigreze, altfel vor peri cu toții. Deja acum a ajuns lucrul acolo, încît Școli abia mai au pămînt, și cît au, este împovărat și legat pe la bănci. Să lase deci guvernul „politica mare și giugulirea naționalităților” și să se ocupe cu salvarea economică a Școli, altfel aceștia nu vor ave la urmă nici cu ce pleca în... America. Așa esolamă patrioții noștri.

Congresul Turcilor tineri. Din Paris ni-se scrie cu datul de 6 Februarie n. următoarele:

Astăzi la congresul Turcilor tineri a vorbit Albanezul Iqar S. Erebara, reprezentantul Albanezilor din Albania și România. A spus că dintr-o parte toate popoarele din imperiul otoman, poporul albanez e cel mai nenorocit și cel mai neîndreptățit din Turcia, — pe cînd Bulgarii, Sîrbii, Grecii etc. au școale, biserici etc.

Apoi a vorbit contra comitetului bulgar din Sofia, zicînd, că comitetul e compus din criminali etc.

Revenind la Românii din Turcia a zis, că ei sînt neîndreptății ca și Albanezii. El cere cu insistență recu-

noașterea poporului albanez ca națiune în imperiul otoman.

A accentuat mai departe, că comitetul macedonean din Sofia e instrumentul Rusiei. Noi Albanezii — zice el — protestăm contra comitetului bulgar, căci acest comitet a compromis toate comitetele din Europa.

Albania trebuie să meargă paralel cu interesele Turciei, dar în schimb Turcia să recunoască pe poporul albanez ca pe toate națiunile din Turcia, numai atunci ne vom împăca și înțelege cu Turcia.

TOAST POLITIC. La prânzul de gală dat în Petersburg în onoarea arhiducelui Francisc Ferdinand Țarul Nicolae II a ținut un toast în sănătatea monarhului nostru Francisc Iosif și a prințului moștenitor. Acesta s'a răspuns mulțumind pentru strălucita primire, ce i-s'a făcut și bînd în sănătatea Țarului și a familiei acestuia.

Demonstrație semită. Mare zarvă s'a făcut prin foile jidano-maghiare, nu de mult în jurul „balului jidurilor” aranjat în Budapesta din motivul, că între cei 1000 de aranjeri n'a fost nici barem un singur Jidov. Ca mușcați de gerpe, ziariștii evrei au început să urle, că... balul amintit a avut tendință antisemită. Au alergat în dreapta și în stînga, au stors declarații până și dela fostul prim-ministru Wekerle, ca să „liniștească” spiritele agitate, că lui Israel nu i-se va întempla nimic. Politicianii „liberali” s'au și grăbit să facă tot posibilul, ca spaima să dispară din sfîrul iudaismului. Intoleranții și obraznici cum sînt, Jidanii nu s'au mulțumit nici cu atîta, au mers și mai departe. Întreg „Lipótváros”-ul, cunoscut, ca un cuib esolativ evreesc s'a pus în mișcare, a aranjat un „contrabal” numit „Balul comercianților”, adică: „Balul Jidovilor”, știut fiind, că întreg comerțul din Ungaria este aproape esolativ în mîni israelite. Ca „patroni” ai acestui „contrabal” s'au angajat aproape toți ministrii, în frunte cu premierul Coloman Széll. Dar nici atît n'a fost destul. Pentru-ca balul „juriștilor” să fie și mai mult redus în importanță, Jidanii au esoperat la guvern și participarea Majestății Sale la acest contrabal. Astfel Evreicele și-au putut arăta „schmuck”-urile și mai cu ifos. Acum Ungaria poate fi liniștită. Evreii sînt împăcați. Lovitura de stat este evitată. Apoi se mai zicea cineva, că Jidanii nu sînt atotputernici...

— Nu tricolorul maghiar fîlfăie în Ungaria, patrioților, ci pericunii evrești!

„Parnell”-ul nostru.

Nu de mult au apărut în „Tribuna”, doi articoli, cu titlul: „Cîteva vorbe”. Erau scriși în termeni mai generali și caracterizau situația noastră actuală politică, dînd unele noțiuni de disciplină și solidaritate, fundamentalele condițiuni de existență pentru un partid politic. Ca un exemplu pentru ilustrarea eșecurilor, ce le poate îndura un partid ori persoane singuratic, dacă în campania politică lipsește disciplina și se calcă solidaritatea, am relevat cazul dlui Dr. A. Muntean dela Orăștie, împreună cu peripețiile lui de escursiune politică.

Cele scrise de noi au fost adresate tuturor acelor, cari se interesează de politica noastră națională și cari voiesc să-și spună cuvîntul în chestia direcțiunii ce trebuie să urmărim în viitor pentru ajungerea țintei urmărite de obștea românească.

Di Dr. Muntean însă a văzut în articoliile noastre o polemică îndreptată contra organului d-sale săptămînal „Activitatea”, și contra rolului seu politic la alegerile trecute.

Nu știm din ce a putut deduce dl Muntean aceasta. Ori-și-cum, pare ne-motivat din partea „Activității”, cînd presupune că noi în doi articoli, cînd presupunem că noi în doi articoli de o estensiune considerabilă facem numai un simplu act de polemică îndreptată contra dlui Dr. Muntean, o persoană nu tocmai atît de marcantă în politica noastră națională, ca să ne ocupăm la loc de frunte cu daraverurile și aventurile sale de ocazie.

Că cei dela „Activitatea” au văzut în articoliile noastre o polemică, nu ni-o putem explica altfel, decît că nu i-au priceput, deși au fost scriși destul de clar și precis. Se observă aceasta și din comentariile, cu cari sînt însoțite unele citațiuni din amintii articoli! Așa d. e. „A—a” ne atribue nouă următoarea absurditate: poporul nu e destul de frămîntat, ergo de aceea am luat noi poziție severă față de toți acei inteligenți români, cari au călcat solidaritatea, seducînd și poporul neștiutor. Mai spune „A—a”, că noi de aceea am afirmat, că dl Muntean nu se pricepe la politică, pentru-că bizgăe „Ardeleana”.

Nu acestea le-am spus noi, domnilor! Noi am spus, că e chestie de discutat, oare poporul român este atît de frămîntat politicește, încît să ne servescă ca basă sigură pentru decretarea activității parlamentare, ori nu. Despre aceasta vom discuta noi altă-dată

răsplată pentru activitatea lui umanitară, intristată adînc pe Bergner. Într-o scrisoare trimisă în acele zile de rău augur unui prieten al seu, el scapă cuvintele de neagră presimțire:

„Așa dispar idealele unui după altul în isbirea lor de stînci, o speranță după alta se confundă în morment, pînă-ce în sfîrșit, ah! corăbioara vieții se sfarmă ea însăși de stîlca eternei legi a firii...”

Nefericit visător! Tu însuși îți presimțai inconștient sfîrșitul, cînd nici visa nu puteai ce vei ajunge în curînd...

Tragică ironie: toamă în urma idealistei sale încercări de a stăru pentru protejarea oamenilor, hienele anonime se năpustiră cu o furie și mai turbată asupra lui Bergner. Și dăi ou calumniile că Bergner ar fi atacat casa societății pe care o conducea (care cassă nu credem să fi putut atinge vre-odată jumătatea cifra sumelor sacrificate de el pentru binele altora, sau jumătate valoarea jertfelor aduse de el pentru binele societății ou pricina); și dăi ou seria nesfîrșită a scrisorilor anonime.

Intemeiat pe martori veridici, bio. graful citat spune — că unul din vrăjmașii victimei ar fi spus-o pe gleau ci-racilor sei de vînațoare de om!

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Serisori din Lipsca.

— Unui prieten anonim. —

XV.

Rudolf Bergner.

Campania detestabilă a scrisorilor anonime constituie unul din punctele cele mai negre în tragedia lui Bergner. Cred de cuvînt să înzist ceva asupra acestui moment de cădere morală, înfrîngătoare deoparte fiindcă rar s'a pomenit o mai desvîrșită iconă a tuturor ticăloșilor de atîtență prin scrisori anonime, de altă parte fiindcă nici noi — înțeleg păturile suprapuse ale poporului nostru — nu sîntem (din păcate) obiar străini de această imensă moieră a patimilor omenegii celor mai rîspîngătoare. Atît numai, că anonimii noștri vînațori de oameni o sfîrșesc mult mai nenorocos ca rivalii lor din Graz: poate și pentru-că victimele, ce-și aleg, sînt dăruite dela Dumnezeu cu o doză de tîrie sufletească ce a lipsit sărmanului martir din Graz.

Eată cîteva din uneltirile oăzăturilor morale cari au ținut siorul nefecistului Bergner.

La început, manopera perfidă consista în bombardarea lui Bergner cu zilnice scrisori anonime, în cari bietul om era calumniat și insultat cu cele mai neomenegii epresii. Scopul era esasperarea victimei și alungarea ei din Graz, pentru-ca atentatorii din întunecul să-și poată lua locul și să-și poată face în treboarele bănești, sub pretextul filantropiei... Dar n'a reușit. Bergner a resistat cu nepăsare.

Începură atunci nemernicii să năpădească pe amîndoi soții, și pe el și pe soția lui, c'un puhoi de scrisori scabroase. Scopul: sămînarea neîncrederii, a certelor și a bănuelilor veninoase în cinștită familie. Zădarnic și acum.

Altă infamie deci! Anonimii trimiteau acum scrisori înalificaibile soției lui Bergner, ca-și-cînd ar fi fost la mijloc tînuite raporturi de dragoste, ilicite. Bergner însă își cunoștea prea bine soția, îi știa caracterul nobil și virtuțile neatinse. De aceea și metehna asta perfidă dete greș.

Desperați de nereușită vînațorii de oameni înscenară o altă miserabilitate. Falsificau pe numele lui Bergner comande pe la librari, neguțetori etc. și trimiteau cu numele lui scrisori plestogarfiate persoanelor de frunte din Sîria insultându-le în modul cel mai infam...

O mulțime de conflicte și de miserii năpăstuiră pe Bergner în urma acestor înțrîgi, dar inocentul reuși să-și salveze reputația și de astă-dată.

Planurile diavolești ale anonimilor înțrîziau tot mai mult să dea rezultatele după cari hemisizau uneltitorii. Păreau obiar frînte pentru totdeauna. Căci Bergner nealătînat încă în vigoarea sa de muncă și în credința sa de bine, voia să dovedească vrăjmașilor sei prin nouă creațiuni cît de resistent este curajul seu și cît de oșlîit idealismul seu.

Astfel, între alte fapte de seamă, el întemeia în Graz o nouă societate; aceasta științifică: „Verein für Länder und Völkerkunde”. Cu ocazia unei sîrbări pentru popularizarea societății acesteia, afluența publicului fu atît de mare, că profitul sîrbării atinse suma de 1800 fl. Aesculțînd glasul neadormitului seu sentiment național, Bergner trimise din acești bani 1000 fl. Sașilor din Ardeal, pentru scopurile lor naționale.

Ori-cît de preocupat era de idealurile sale zoofiliste, eată-l pe iubitorul de oameni neuitîndu-și nici de idealurile lui de mai înainte. Aceasta o probează strălucit cea din urmă creație a prigonitului entusiast: o societate pentru protejarea oamenilor — „Corporation für Menschenschutz”.

Inspirat adică de gîndul bine fondat, că rîul capital de care suferă omenimea este nemulțumirea ce se răspîndește tot mai mult și că aceasta favorizează în preponderanță din pofta de plăceri, din trîndăvie și din sensualitate — el se convins repede, că un ajutor sub acest raport se poate înlesni numai prin întoarcerea la simplitate și prin o viață cumpănată. A răspîndind lumina și știința, a garantat celui capabil de muncă un drept al muncii, acestea păreau lui Bergner mijloacele cele dintău pentru delăturarea stăpînitoare miserii a masselor. Cu obicnuita sa energie, el își puse și aici talentele și forțele spirituale și bănești în serviciul binelui de obște. Pe lîngă societatea pentru „protejarea oamenilor”, el mai fondă și o revistă de propagandă cu devisa de apostol:

„Omului muncă; femeii căsnicie; noroc și mulțumire tuturor oamenilor”.

Der' ca un semn rău al sorții ce-l aștepta pe acest suflet de altruist, între-prinderea asta nu reuși; oameni potrivți, cari să-l înțeleagă, nu se mai găsiră. Poate-că li orbise deja calumniia și intriga anonimă... Spulberarea unui mîndru ideal și perderea unui capital destul de mare, ce urmăra de aici, apoi multele dughmăni în cari i-se arătau ca

și vor discuta toți aceia, cari au pricepere și inimă pentru astfel de lucruri. Am luat poziție severă față de dl. Muntean și soții, pentru că noi suntem contra acelor, cari vor să facă politică a parte și nu în cadrul partidului național român. Am spus, că dl. Muntean nu se pricepe la lupta politică, pentru că dacă s'ar pricepe, nu se espunea la dovă căderii sigure.

Dar' tot la fel este fals întreg pretinsul răspuns adresat nouă de »Activitatea«, răspuns, pe care noi nici pe departe nu l'am solicitat.

Se vede, că autorul »răspunsului« din »Activitatea« a vrut să-și bată joc de dl. Dr. Muntean, pe care noi, personal îl ținem demn de o parte mai convenabilă. Batjocura se pare a culmina în prezentarea dlui Muntean, ca un fel de »Parnell« al nației noastre, în jurul căruia au să se cristaliceze toate puterile noastre pentru lupta constituțională. — Doară n'o fi chiar așa, dl. Muntean! Noi te credeam băiat cu mult mai draguț, decât să te faci »Parnell-ul« Românilor. Nu știu, cunoști d-ta bine pe Irlandezul Charles Stewart Parnell? Domnul acesta a fost o persoană puțin mai mercantă decât d-voastră. Și dacă lui Parnell i-a succedat să atragă în jurul său pe toți luptătorii irlandezi, dl. Muntean s'a ales cu... Ei, dar' ce se mai discută? Eu sunt sigur, că și dl. Muntean s'a simțit genat, că foaia sa l-a comparat cu Parnell.

Cât privește pe *Bentham*, o lăsam încreșcată. »Activitatea« vorbește despre »teoria georgetă« a lui *Bentham*, pe care noi nu l' cunoaștem. Poate va fi vre-un negustor din Orăștie. — r.

Institule de bani române în bilanțul general pe 1900 al institutelor de bani din Ungaria.

Raportul și anuarul statistic pe anul 1900, ead de guvernul ungar pe baza §. 5 al art. de lege XXXV. din 1897 și apărut în Noemvrie a. tr., conține între altele și un bilanț general al tuturor institutelor de bani din țeară, menit a prezenta în cifre atât totalul activelor și pasivelor acestora, cât și sumele alocate la totalitatea institutelor financiare din țeară în singuraticii rami de operațiune de bancă, a căror proporțiune față de active este indicată în %.

Disponând și noi de un »Anuar al băncilor române« și în acesta de un bilanț general pe 1900 cu date speciale referitoare la institutule de bani române — credem că nu va fi fără interes pentru cititorii nostri, dacă comparând pozițiile principale ale celor două bilanțuri generale, le vom arăta în cele următoare proporțiune în care participă băncile noastre la enormele sume cuprinse în bilanțul general al totalității institutelor de bani din țeară.

În anul 1900 au fost în Ungaria, inclusive Croația și Slavonia, în total 2865 institute de bani, dintre cari române 81, ceea ce corespunde la 2.82%. Numărul institutelor de bani aflate pe teritoriul locuit de Români (Transilvania, Banat și comitatele Bihor, Maramureș, Sătmăr și Sălajiu) a fost de

»Bergner trebuie gonit ca un cerb rănit« și »Bergner trebuie nimicit, costă ori-ce va costa«.

Ce se fi făcut nefericită prada, în starea asta desolată? Ce se fi făcut nefericitul încolțit de o haia de hienne, pe cari nici măcar le putea vedea ochii?

Să provoace un verdict al justiției dar' contra cui? Acusatorii erau doar' anonimi tot unul și unul!... Să rabde ca și până acum? Dar' sufletul meu și de altmintearea foarte susceptibil pentru accese de nervozitate acută, — era deja împingent de piola ce prezice furtuna...

Într-o asemenea stare esasperantă, un incident în sine de nimic, dar' esplotat monstruos de călăii anonimi — grăbi izbucnirea catastrofei și o făcu ireparabilă.

Din cauza unui câne perdut, — un om din cei mai idealisti ai timpului fu sacrificat mai rău ca un câne turbat... Eată ceea ce pare de necrezut și ceea ce totuși s'a întâmplat — nu în epoca de peatră, nici între canibali, ci în anul Domnului 1899 și în mijlocul unor oameni pretins civilizați.

Ceea ce vreau povesti mai pe larg într-o altă scrisoare. *Ascanio.*

1030, astfel că față de acestea proporțiunea băncilor noastre este de 7.86%. *Activele* tuturor institutelor de bani din Ungaria se cifrează cu cor. 5347 908 mil., ear' ale băncilor noastre cu cor. 63.486 863 = 1.18%.

Cercetând cum se distribuie suma de cor. 5347.908 mil. asupra singuraticilor rami de afaceri aflăm, că sunt elocute în țeara întreagă în Escompt cor. 1242⁴⁴ mil. adică 22.13%, ale activelor; la această sumă băncile noastre contribuie cu cor. 23.556 831 — adică cu 1.89%. De notat este aici că în bilanțul general al totalității băncilor din țeară, Reescomptul nu este arătat separat la Pasive, ci este substras din Escompt; în consecuență, spre a putea stabili proporțiunea reală a Escomptului băncilor noastre față de Escomptul total am urmat și noi analog, detragând Reescomptul de cor. 7.236 089 — din Escompt, care fără această detragere ar face circa 247^{1/2}%, a totalității Escomptului din țeară. Proporțiunea dintre Activele și Escomptul băncilor noastre (după detragerea Reescomptului) este de 37.10%.

Imprumuturile hipotecare, cari între activele băncilor noastre ocupă, după mărimea sumei, locul al doilea, imediat după Escompt, ear' în bilanțul general al băncilor din țeară locul prim, se uroă în țeara întreagă la suma de K. 1.659,902 651. — formând 31.03%, ale activelor. La această poziție participă institutule de bani române cu K 13,144 061, — adică numai cu 0.78%, ceea ce își află explicarea în faptul, că până acum avem numai un singur institut, care se ocupă cu emisiunea de scrieri fonciare, ear' celelalte din motive ușor de înțeles, trebuie să observe oarecare rezervă în ce privește acordarea de imprumuturi hipotecare, cari după natura lor sunt mai greu mobilizabile.

Imprumuturile pe obligațiuni cu cavenși folosite în preponderanță de țărâtime, se cifrează în bilanțul general al institutelor de bani cu K 197¹ mil. și formează față de active 3.7%. Din această sumă se află la băncile noastre K. 4.452 505 —, fiind proporțiunea față de active de 7.01%, ear' față cu suma de K. 197¹ mil. de 2.26%.

Avansurile pe efecte și alte amaneturi (Lombard) se uroă în întreaga țeară la suma de K 138¹ mil. și formează 26%, ale activelor. Acesta este la băncile române un ram de afaceri puțin cultivat și se uroă de abia la suma de cor. 443 298 — formând cam 0.32%, a sumei totale de cor. 138¹ mil.

Sub titlul *Portofoliul de efecte* institutule de bani din țeara întreagă dispun de cor. 349²⁴ mil., care sumă formează 6.5%, ale activelor lor; din această sumă cad asupra băncilor noastre numai cor. 3,042 411 adică 0.87%, ale totalului și 4.79%, ale activelor proprii. Observăm că în suma de cor. 3,042 411 — a institutelor de bani române sunt cuprinse și efectele diferitelor fonduri, pe când bilanțul general prezintă sub titlul acesta separat în cor. 108¹⁵ mil.

Cumcă în privința acuirării de efecte publice, băncile noastre mai au mult de făcut este de prisos să mai spunem și cu ocaziunea aceasta.

Creditele camb, cu acoperire hipotecară, cari în bilanțul general al băncilor noastre figurează cu cor. 5,653 747 și formează 8.90%, ale activelor, în bilanțul general al totalității institutelor de bani nu oară separat; probabil că sunt considerate între Escomptori între Diverse.

Valoarea realităților și a mobilizării dela toate institutule de bani se cifrează cu cor. 101 milioane adică cu 1.9%, ale activelor, la care sumă băncile române participă cu cor. 2,112 932 sau 2.09%.

Acestea sunt pozițiile principale, cari oară în ambele bilanțuri generale de care ne ocupăm. Bilanțul general al totalității institutelor de bani mai are afară de acestea următoarele poziții: *Imprumuturi acordate municipiilor și comunelor* cor. 565¹⁰ mil. = 10.6%, ale activelor; *Capitaluri elocute de alte institutule* cor. 71¹ mil. = 1.3%; *Debitori* cor. 211⁴⁴ mil. = 4%; și *Diverse* cor. 156¹ mil. = 2.9%, față de cari în bilanțul general al băncilor române oară

Interese restante și diverse conturi debitoare cu cor. 1,760 231. — Mai rămâne să spunem că starea casei la toate institutule de bani se prezintă cu cor. 66¹⁰ mil. = 1.2%, al activelor; în bilanțul general al băncilor române poziția aceasta se uroă la cor. 850 883 — adică la 1.34%, ale activelor proprii și 1.89%, față de starea casei din bilanțul general al țerei.

Trecând la pasive vedem, că Capitalul social al celor 2865 de institute de bani din țeară se uroă la cor. 609⁴⁰ mil., din care sumă cor. 9.631 566 — sau 157% formează capitalul social al băncilor române.

Fondurile de rezervă se cifrează cu cor. 245²⁰ mil., la care sumă băncile noastre participă cu cor. 3.254 501 sau cu 1.32%.

Capitalul propriu (capitalul social și rezervele) al tuturor institutelor de bani din țeară se uroă la cor. 884⁶⁴ mil. adică la 16.5%, ale activelor; din această sumă cad asupra băncilor noastre coroane 12 886 067 — adică 1.46%. Proporțiunea dintre capitalul propriu și activele băncilor noastre este de 20.29%.

Depozitele spre fructificare la totalitatea băncilor fac cor. 1835⁰⁰ mil. sau 34.3%, ale activelor; la suma această băncile noastre contribuie cu cor. 34 953 431 — sau 1.90%.

Scrierile fonciare, la cari se pot adăuga și obligațiunile comunale, emise de institutule de bani din țeara întreagă, reprezintă suma de cor. 1666⁵³ mil sau 30.11%, ale activelor; la poziția aceasta institutule de bani române participă numai cu suma de cor. 4.957 000 — sau cu 0.42% (scrieri fonciare »Albina«).

Fondurile de pensii ale tuturor institutelor de bani se uroă la cor. 23⁴⁴ mil., ale băncilor române de abia la cor. 667 752 —, formând 2.84%, ale totalului de cor. 23⁴⁴ mil.

În fine *profitul net realizat* în 1900 face cor. 80¹⁰ mil., din care sumă cad asupra băncilor române cor. 1.360 954 sau 1.68%.

Din »Revista Economică«.

Di Muntean și Muntenii.

Dela un corespondent al nostru primim următorul articol, referitor la alegerea din Ighiu și la rolul dlui Muntean, pe care — deși soșit cam târziu — îl dăm în următoarele:

În nrul 5 al »Tribunei« am citit cu satisfacție un raport despre alegerea din Ighiu, unde dl. Muntean dela Orăștie a arătat în mod concret: cum se poate compromite »activitatea« înaintea Românilor. Pe mine, drept spunând, nu mă doare de loc văzând, că se ridică de ici-colea câte un sfător, care vrea singur să abată pe Români dela atitudinea prescrișă lor prin conferențele raționale și apoi în loc să pășească, cum se cuvine unor apostoli ai noușlor idei, se compromit ei singuri pe sine și ideea ce vor să o propage. Cam așa au făcut la noi toți așa numiții »activiști«. Ei au compromis mai mult decât ori-și-oina activitatea înaintea Românilor. Pentru că departe de a servi cauza sfântă a Românișmului, toți au căutat să servească numai interesele scumpei lor persoane, fie că au vorbit în parlament, tot după gustul celor dela putere, fie că au tăcut în continuu, ca și »niște câni muți« — cum zice scriptura.

Dl. Muntean, noul campion al activității disidente, după cât îl cunosc, — și abia acum încep a-l cunoaște cum se cade — nu se deosebește de antecesorii sei de până aci, cari în disprețul organizării noastre de partid au pășit de capul lor — chiar și fără de cap — drept candidați de deputat.

Pășind în Ighiu dl. Muntean de candidat, — un »candidat român« — nu e mirare, că Muntenii au fost așa de entusiasmați pentru »candidatul român«. E și mirare că au pornit de acasă cu droais, cântând versuri ocazionale o refrenul: »Trăiască doctor Muntean, că-i Român de-al nostru neam«. (Ba e mirare și rău destul, că au rupt solidaritatea, pășind activi. Red. »Trib.«)

Dar' ceea ce este de mirat este purtarea dlui Muntean față cu alegătorii sei, mai ales cu Muntenii, pe cari cum zicea corespondentul (B—I) »i-a dus pe ghiață«, chiar înainte de a fi înghețat.

Dl. corespondent al »Tribunei« a adus dlui M. acușă gravă, că dînsul ar fi abia în favoarea lui Werner, care l'a răsplătit imediat cu un »Köszönön« barătom... Ce va fi mai departe nu putem noi ști.

Față cu această acușă, pe care și eu am auzit-o dela mulți, candidatul Muntean vrea să se mântuie cu o declarație reoc, fără nici o noimă, în care »schlager-ul« cel mai mare îi este, că asupra retragerii sale s'ar fi consultat și cu bărbaii sei de încredere, d-nii preoți Gomboș și Totoian din Chișfalău — Atăta e foarte puțin ca răspuns. Dar' nici acest puțin nu numără nimic. Pentru că eu așa cred, ba sunt convins, că

pe cinștii preoți Gomboș și Totoian, i-a câștigat prin surprindere, numai o vorbă frumoasă și prin forța unor imprevizări independente de voința dlor. Sunt convins că numiții preoți nu l'au cunoscut pe dl. Muntean și numai așa s'au putut lăsa să fie atrași pe partea sa; și sunt peste tot convins că amândoi regretă că au ajuns ca Pilat în credeu, în politica lui Aurel Muntean.

Stând astfel lucrul, ce valoare are provocarea dlui Muntean la bărbaii sei de încredere, în fața acusei, că a pășit numai cu scopuri laterale și a dus pe alegătorii sei, pe bravii nostri Moți, pe ghiață?

Corespondentul »B—I« mai scria: »Cum a lucrat numai încrederea mare de care s'a bucurat la Moți și-a putut-o perde. Abia cred că l'vor mai sprigini vre-odată Moții... A putut d-sa auzi murmurul trist după retragere între alegătorii sei și a putut auzi și cum infierau străinii chiar purtarea d-sale«.

Ceea ce explică murmurul Moților, și infierarea străinilor este însă nu numai faptul că s'a retras capitulând — și nu a susținut lupta până în fine — ci mai ales modul cum s'a retras.

Anume dl. Muntean a dispărut pur și simplu din mijlocul alegătorilor fără să le dea de adio — nu zic o bucată de ceva, — ci măcar o vorbă bună de mulțumită ori de încurajare. Nimic din toate acestea. Dl. candidat — un Român adevărat — a plecat pe neobservate, fără nici o vorbă, și a lăsat acolo pe Moți.

Asta a produs acel murmur de nemulțumire, ce nu se poate descrie. Oamenii necăjiți, văzând steagul lor închinat contrariilor, și văzându-se fără cap, au trecut cu droaia în ceata lui Werner.

Astfel șteie cultiva activitatea în popor campionul »Activității« dela Orăștie!

Astfel a pășit o d-nul Muntean la Ighiu și astfel o pășesc cei ce se leagă de »candidați« ca dl. Dr. Muntean, care nu avea alt titlu de a păși, decât »că-i Român de-al nostru neam«. Acest titlu nu e îndestulitor. Trebuie să fie cineva și »de al nostru partid«, și să pășească din încredințarea și cu autoritatea partidului pentru ca Români să-i poată da încrederea lor.

Cu totul altfel eșia alegerea dela Ighiu dacă domnul Muntean ar fi avut autorizarea partidului național. Numai căt oasul acesta era eschis; și când n'ar fi fost eschis de bună seamă nu d-nul Muntean ar fi fost autorizat partidului național.

Încolo rămâne ce am zis la început. Pe dl. Muntean în Orăștie, unde a pășit mai întâiu, nu l'au ales Români pentru că l'au cunoscut; au știut că are o politică dubie, că nu e sincer aderent al programului și partidului național. Muntenii nostri nu l'au cunoscut, de aceea l'au primit cu înușfieri și erau gata să-l aleagă; însă d-sale i-a mai plăcut să se retragă de timpuriu, și a lăsat pe Moți cu buzele umflate. Mai meargă acum — după ce l' cunosc — între Moți și se va reîntoarce dînsul cu buzele umflate.

Așa o pășesc toți cei ce părăsind principiile conducătoare, ale partidului național, se sfătoșesc a iniția ei, pe barba lor, curente nouă, urmând pe disidenți de acestia ambițioși și vanitoși. Și așa se o și pășească totdeauna! Căsul dlui Muntean servească de învățătură tuturor, cari ar avă de gând să-l imiteze.

De sub munți.

Revista esternă.

Răsboiul din Africa-de-sud.

»Independance belge« spune, că răspunsul Angliei tae posibilitatea intervenției amicale a puterilor continentale. Ziarul crede drept observațiunile privitoare la puterile lui K-üger și ale delegaților buri, reședinți în Europa, dar' nu crede că eșii buri combatanți se consimtă a supune propunerile lor de pace lui Kitchener.

După-cum se depeșează din Bruxella, Krüger a primit zilele trecute un raport oficial dela Schalk-Burgher, care prezintă starea Burilor ca foarte favorabilă. Numărul Burilor înarmați e peste 20.000. Buri din Natal și Olandezii din Cap se alătură în continuu la cetele transvaaliene.

Știri mărunte.

Comitetul justițiar al casei reprezentanților din Washington a prezentat un raport despre proiectul de lege contra anarhismului.

Două personaje sârbești, cari au venit într'adins la Viena, au avut întrevederi cu cercurile oficiale spre a deschide calea unei apropieri între Sârbia și Austria.

Ministrul de externe italian și Menelik fac tratative spre a se institui la Roma un reprezentant al împăratului Etiopiei.

Cronica zilei.

Sibiu, 11 Februarie n. 1902.

Din cauza sfintei sârbători de mare, numărul proximal folii noastre va apăre numai Vineri seara.

Coroane eterne. Din privilegiul trist al trecerii la cele eterne a mult regretatului părinte al meseriașilor nostri, fost întemeietor al »Reuniunii« sodalilor români din Sibiu, venerabilul domn *Nicolae Cristea*, următorii au contribuit întru eternizarea memoriei răposatului, la fondul vîduvelor și orfanilor meseriașilor, creat de reuniune și anume: Familia dlui Ioan Măcelariu (Sângătin) 20 cor.; Dr. George Măcelariu, cand. de advocat (Orăștie) 10 cor.; Dionisie Roman, cand. de adv. (Medias) 1 cor.; Mihail Jourca, notar (Rășinari) 1 cor.; Avram Armean 1 cor.; Isidor Grindean, măiestru cismar, Ștefan Duoa, Ioan Pinciu, Ioan Mohan, Ioan Spinean, culăgători-tipografi, fiecare câte 60 bani.

24 Ian. în Sofia. Colonia română din Sofia a sârbat ziua unirii principatelor române prin o frumeeasă sârbare școlară. Raport special vom da în nrul proximal.

Al 17-lea. Zilele acestea causeriatul »Reuniunii« române de înmormântare din Sibiu a sârbat rezilierea mult regretatului asesor consistorial *Nicolae Cristea*, fost membru al numitei reuniuni, ajutorul statutar. Acesta este al 17-lea caz de moarte în sinul reuniunii noastre.

Statuă lui Matia. Sculptorul maghiar *Fadrusz* a pregătit statuia lui *Matia*, ce e și se ridice în Cluj. De curând s'a turnat în bronz. Lipsească însă din cheltuieli 60 mii de coroane. Comitetul statuii spelează din nou la publicul mare pentru sprigin.

Iosif Skultety osândit. Entusiasmul luptător slovac *Iosif Skultety* făcuse la timpul său arătare contra prim pretorului din T.-Sz.-Mărtin, *Ughelji Attila* și *László Jenő*, locotenent de gendarmi, pentru că în procesul ce l'a avut redactorul dela »*Narodny Noviny*«, au depus mărturii mincinoase o scop se îngreuneze poziția alor 14 Slovaci, între cari câteva dame. Funcționarii unguri au intentat proces de calunnie. La 8 Februarie n. s'a ținut pertractarea la tribunalul din *Beszercezbánya*. După o lungă desbatere, la care au luat parte și deputați naționaliști slovaci, *Skultety* a fost condamnat la o lună temniță și suportarea șpesselor. Condamnatul a recurat.

Pregătiri suspendate. Marile pregătiri ce se fac în New-York pentru primirea principelui Heinrich s'au suspendat din cauza boalei grave a băiatului prezidentului. Ziarul »*New-York Staatszeitung*«, a trimis 1400 de invitații pentru banchetul pe care l' dă la New-York în onoarea principelui Heinrich al Germaniei. Tacămul la acest banchet costă 25 de dolari, adică 120 coroane.

Împăratul Wilhelm contra »spiritiștilor«. »*N. Allg. Zeit.*« organ semi-oficial scrie, că împăratul *Wilhelm* a dat ordin, că la curte nu vor avă intrare »spiritiști«, toți aceia cari participează la seansele lor, sau la alte credințe superstițioase.

America contra anarhiștilor. America tot mai multe demersuri face pentru suprimarea anarhiei. La camera din Washington a fost depus zilele aceste proiectul de lege pentru siguranța prezidentului și suprimarea anarhiei. Acest proiect conține o clausă care prevede crearea unui corp special de poliție spre a apăra pe ambasadorii și miniștrii plenipotențiar. O altă clausă spune că ori-ce individ care va atenta la viața unui reprezentant străin va fi pedepsit cu moarte.

Frate cu regina. După știri soșite din Belgrad între oficerii de acolo domnește mare nemulțumire pentru ordinul de a saluta ei întâiu pe fratele reginei Draga.

Oficerii au comunicat acest ordin ziarelor, adăogând o protestare foarte vie.

O curiozitate. Secolul XX abia s'a început și deodată o el curiozități. Vom pute așura prin aer unde vom, vom pute vorbi prin aer fără sîrmă etc., acum ca pupăză pe colac aflăm în foi germane, că un căpitan cu numele *Grossmann* a experimentat un fel de pătine, cu cari poate să meargă cineva pe apă, ca și pe ghiață sau zăpadă. Inventatorul are de gând să călătorească pe Dunăre, dela Linz la Viena, sperând să străbată această distanță de o sută de mile, în opt ore.

Un memorandum. O deputație de Mohamedani din Bosnia și Herțegovina s'a dus — după cum scrie „Ostdeutsche Rundschau“ — la Constantinopol, ca să se plângă Sultanului contra regimului din Bosnia și Herțegovina pentru violarea continuă a convențiilor încheiate între Austro-Ungaria și Turcia în 21 Aprilie 1879. Deputațiunea e compusă din Mufti Hadži-Effendi Džabiti (Mostar), din Hadži Sali Bitka-Kovite (Serajevo), Hadži-Beg Hassanpašić (Travnik), Hadži Osman-Effendi Terzić (Dolna Tuzla) și Hadži Sulejman-Beg Zeeritić (Banjaluka). După cum vedem toate departamentele de administrare ale ambelor provincii sunt reprezentate, cu excepțiunea cercului Biharski. Dar și din cercul acesta au subscris aproape toți Mohamedanii memorandumul, care conține plângerile lor.

Pentru masa studenților dela gimnaziul nostru rom. gr.-or. din Brad, au binevoit a dăruți următorii domni:

Simion Dragomir, notar, Gurasada 20 cor.; Iosif Petrović, comerciant, Dobra 5 cor.; Lázár Árpád, deputat dietal, Dobra 5 cor.; Lazar Vraciu, comptabil, Dobra 2 cor.; Iosif Morariu, protpresbiter gr.-or., Dobra 5 cor., suma 37 cor. Stim. doamne Mărioara și Rosalia Drimba din Tobolciu (Vizesgyám) cott. Bihorului, au binevoit a colecta și a trimite suma de 13 cor.

Primească binevoitorii dăruitori cea mai viasă mulțumită. Direcțiunea gimnazială. Brad, 8 Febr. n. 1902. Georgiu Părău, director gimnazial.

Dreyfus boicotat de proprietarii caselor. Din Paris s'a anunțat, că vostatul Dreyfus nu își poate afla locuința în Paris. Toți proprietarii îl refuză. Preferă să le stea casele goale.

De curând e închiriat un apartament în casa de apartine lui Rothschild, dar' abia ce acesta află lucrul oferit lui Dreyfus o mare sumă de bani spre a rupe contractul de închiriere.

Monumentul lui Milan. Sâmbătă s'a sfințit cu mare solemnitate monumentul dela mormântul lui Milan, la mănăstirea Krugedol. Acest monument a fost făcut pe cheltuielile Monarhului nostru. Serviciul sfințirii a fost oficiat de patriarhul Brancovici asistat de doi episcopi sârbi. Și-a remarcat asistența reprezentantului împăratului Francisc Iosif contele Zichy, banul Croației, Khuen Hedervary, vicepreședintele Camerei deputaților Tallian etc.

Anul iubilar al Papei. Anul iubilar al Papei va începe la 3 Martie, ou descinderea lui Leon XIII. în biserică sf. Petru. Diferitele guverne europene tratează chestiunea de a trimite misiuni speciale la Roma și a aduce felicitări Papei.

Causa condamnării lui Mahmud-pașa. Din Constantinopol vine știrea că Mahmud Damad-pașa, cumnatul Sultanului, a fost condamnat la moarte pentru că a trimes Sultanului sorisorii înjurioase amenințându-l de a face să arunce în aer Yildiz-chiosoul.

E sigur însă că dacă el se va reîntoarce la Constantinopol, făcând act de căință, va fi grațiat.

Totodată s'a anunțat că și Ismail Kemal Bay a fost condamnat în lipsă, la moarte.

Premiu. Sully-Prudhomme a constituit un premiu de 1500 franci anual pentru poezia care păstrează regulile clasice. Premiul va fi decernat prin societatea oamenilor de literă din Paris și va fi acordat numai poezilor tineri.

Steaguri ale lui Stefan Vodă. Di Dimitrie Sturza a cetit Vineri, săptămână trecută, la Academia Română o comunicare a dlui I. Bogdan, decanul facultății de literă și membru corespondent al Academiei, despre două steaguri ale marelui Voievodă Stefan cel mare, care se găsesc în muntele Athos, în mănăstirea Zografos. Unul din aceste steaguri este dela anul 1500, deci cel mai vechiu steag românesc cunoscut până astăzi.

Achitat. La 10 Febr. s'a ținut în Seghedin la curtea cu jurați procesul contra redactorului dela „Grosskikindauer Zeitung“, Arthur Korn, acuzat cu agitație contra maghiarismului. Korn a fost achitat.

A apărut, Geografie pentru clasa I gimnazială și reală I. Ungaria de Dr. Ambrosiu Chețianu, profesor gimnazial în Blaj. Preț 1 coroață.

Telegrafare fără sirmă. Din Londra se anunță, că conform raportului lui Marconi, telegrafarea fără sirmă se efectuează fără greșeli în 25 de stațiuni din diferite părți ale lumii. Afară de aceste telegrafarea sistem Marconi e aplicată pe 38 de vapoare de război și 25 corăbii de negoț. Într'un minut se poate telegrafa peste Ocean 25 cuvinte, cam câte prin cablu. După părerea inventatorului, turburările atmosferice nu împiedică telegrafarea și e sigur, că cuprindul telegramei nu se poate cunoaște de neinițiat. Telegrafarea sistem Marconi se afirmă, că e cu 5%, mai ieftină ca prin cablu.

Știri mărante. Celebrul pictor Thomas Lidenay Cooper a murit la Londra în vîrstă de 98 ani.

— Eroul luptei dela Manila admiralul Montijr a răposat la Madrid.

— Ou ocazia carnavalului regina Elena a Italiei a dăruit haine tuturor copiilor săraci din Roma.

— Împăratul Japoniei a trimis o frumoasă telegramă de simpatie și mulțumire regelui Italiei, pentru onorurile ce i-s'a făcut marchisului Ito cu ocazia călătoriei sale în Italia.

— În Pojon se va institui gradat din 6 clase liceale de fete liceu complet.

Vieața socială.

Petrecere cu dans în Viena.

Societatea academică soc.-lit. „România Jună“, aranjază la 22 Februarie în „Hotel Continental“ o petrecere cu dans în folosul alumnului societății. Începutul la 9 ore seara. Bilet de dame 5 cor.; bilet de domni 6 cor.

Producție în Ighiu.

Tinerii meseriași și economi români din Ighiu aranjează la 15 Febr. st. n. o producție teatrală cu cântări, urmată de dans. Venitul este destinat bibliotecii populare gr.-cat. din localitate.

Producție în Turda.

Meseriași români din Turda aranjează la 23 Febr. în hotel Central teatru urmat de dans. Se va reprezenta piesa „Idil la țară“. Venitul este destinat pentru ajutorarea învățăcelilor de meserie lipsiți. Oferte benevole sînt a se adresa dlui Dr. Eugen Pătăcean, avocat în Turda.

Petrecerea inteligenței române Vîngard.

Primim următoarele: Duminecă seara, 2 Februarie n., inteligența română din Vîngard a aranjat o petrecere în salele școlalei gr.-or. române de acolo.

De cinci ani, de când cu venirea părintelui Pompiliu Predoviciu — în fiecare an s'au aranjat petreceri și producțiuni teatrale, dar' nici una nu a reușit ca cea de acum. Petrecerea s'a început la orele 8 și jum. seara cu „Hora“, o horă mîndră și frumoasă și s'a terminat tot cu hora în revărsatul zorilor. În pauză s'a jucat „Călugerul“ și „Bătuța“ de tineri țărani din loc. Aplauzele nu se mai sfîrșiau la adresa fiilor nostri. Chiar și străinii i-au admirat și nu se mai sîturau privind frumoasele noastre jocuri naționale. La masă în pauză s'au ținut și câteva toast entusiaste.

Străini au fost mulți și nu au prea rămas mulțumiți. Nu li-s'au satisfăcut dorinței să se danseze și „ceardăse“. S'a încasat la 150 cor. Prețimea și învățătorimea din jur au fost slab reprezentate. Și ar fi timpul să se consolideze societatea cum se cuvine.

Laudă merită atât la reușita petrecerii de acum cât și în alte harnicul preot di P. Predoviciu. Dinsul a fost cel dintău care din venitul petrecerilor a fondat biblioteca parochială din Vîngard, unica în jurul acesteia până în prezent.

Dela „Reuniunea română de înmormîntare din Sibiu“.

Convocare

Pe baza §-lui 11 din statute și pe baza concluderilor direcțiunii dto 9 Febr. a. c., ne luăm voe a convoca pe P. T. membrii „Reuniunii române de înmormîntare din Sibiu“ la a

II-a adunare gener. ordinară, ce se va țină Duminecă, în 10/23 Febr. la orele 11 a. m., în localul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“ (str. Bruckenthal nr. 17 etagiu), cu următoarea

Ordine de zi:

1. Presentarea raportului general pro 1901.
2. Censurarea și aprobarea rațiocinilor pro 1901.
3. Eventuale propuneri.
4. Autenticarea protocolului adunării generale.

Din sedința direcțiunii „Reuniunii române de înmormîntare din Sibiu“, ținută la 9 Februarie n. 1902

Pantaleon Lucuța,
director.

Victor Tordășianu,
secretar.

MAI NOU.

Moștenitorul de tron la Petersburg.

Moștenitorul nostru de tron a primit în audiență alaltăieri deputația oraului S. Petersburg, apoi pe ministrul de esterne, contele Lamsdorff.

„Novoie Wremja“ ocupându-se cu visita moștenitorului, zice, că *prieșinina Austro-Ungariei cu Rusia e foarte prietenoasă*, mai cu seamă din cauza, că dela aceasta atîrnă susținerea păcii universale, care este una dintre preocupările politice rusești.

Ziarele opoziționale maghiare — cum am amintit și ieri — atacă pe moștenitorul de tron, din cauză, că nu a luat în suta sa nici un dignitar ungur, zicînd, că prin aceasta s'a pus în contrast cu opinia publică maghiară.

Aceasta se referă la faptul, că arhiducele a voit să ia în suită pe contele Ioan Zichy, dar' la aceasta s'a opus guvernul maghiar.

Știri economice, comerc. industr. jurid.

Dela băncile noastre. „Asociațiunea de economii și ajutor“ din Ghirloc. (Anul IV) Fond de rezervă 1035, depuneri 279.62, câștigul curat 894 coroane.

„Bocșana“, Bocșa-Montană. Fond de rezervă 23.290, depuneri 185.600, câștig curat 12.174 cor.

„Chiorana“, Șomcuta-mare. (An. I.) Depuneri 27.254. câștig curat 2885.67 coroane.

„Economul“, Cluj. (Anul XVI) Fondul de pensii 30.284, fondul general de rezervă 93.623.26, fond special de rezervă 19.784.65 depunerile 968.344, câștig curat 32.539 cor.

„Grănișterul“, Dobra. Depuneri 97.017, câștig curat 9093 cor.

„Jebelana“, Jebel. Fond de rezervă 3584, depuneri 18.026, venit curat 5937 coroane.

„Mielul“, Poiana-Sibiului. Depuneri 24.236, fond de rezervă 2339, câștig curat 7850 cor.

„Racoșana“, Șeica-mare. (An. VI.) Reservele 8122, depuneri 25.916, câștig curat 5497 cor.

„Steaua“, Roman-Petre. Reservele 10.600, depuneri 47.076, câștig curat 7185 cor.

Budgetul căilor ferate române

s'a fixat pe 1901/1903:

La venituri 57.878. 98 lei

La cheltuieli 37.039.792

Venit neto 20.768.116

Boala de porci a încetat în hotarul Brașovului.

Sociți în Sibiu.

La 11 Februarie n 1902.

Hotel „Împăratul Romanilor“: Szentimrey, prof. Făgăraș; Cordescu și soția, propr. Fofeldea; Dr. Sabin, adv. Manole, com. Rîmnic; Capesius, adv. Cincul-mare; Dr. Iosipovich, adv. Medias; Wechsler, Nadler, ing., Kopkar, com. București; Mandl, com. Pilsen.

Hotel „Meltzer“: Vlad, com. Cerbu, Părău, Popovici, Trilșca, preoți; Frank, hotel. Agnita; Granea, Brezoiu; Trifon, ec. Roga-montană.

Hotel „Mihail“: Oserni, Garansebes; Sco-robot, com. Cărligșoara; Izkovics, inv. Bretea; Piskof, not. Săcăreș; Iambolya; preot, Gea-giul-de-jos.

Teatru orășenesc în Sibiu.

Direcțiunea: Leo Baner

Mercuri, 12 Febr.

„Flachmann als Erzieher“

comedie în 3 acte de Otto Ernst.

Începutul la 7 ore seara.

Pentru redacție și editură responsabil:

George Mohan.

Proprietar: Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Doctorul [48] 3

Romulus L. Crăciun

Morburi interne.

KARLSBAD,

„Strauss“.

„HAȚIEGANA“, INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN HAȚEG.

Raportul direcțiunii.

Onorată adunare generală!

Pe când subscrisa direcțiune vă salută de bunăvenire, are onoare prin aceasta a raporta pe anul al II-lea de gestiune 1901.

Înainte de a trece la firul operațiunilor institutului nostru cu convingere deplină de-a fi putut satisface unei vechi dorințe de a ne vedea adăpostit institutul nostru în casa proprie, venim a raporta onoratei adunări generale, că în 1 Octombrie 1901 ne-a succedat a cumpăra casele cu etagii și locul de casă din frontul pieței opidului Hațeg, ale decedatului Dr. Meskó Antal, fostul director al institutului „Első Hunyadmegyei Takarékpénztár“, cu prețul de 56.000 cor.

Acest preț, avînd noi în contul acquirării unei case suma de 1502 cor. 54 bani, l-am plătit cu 33.595 cor. 78 bani în gata și 20.901 cor. 68 bani am luat asupra noastră datoria ipotecară la „Albina“ și casa în loc de 56.000 cor. vine în bilanț cu suma de 54.497 cor. 46 bani ca avere activă.

Onor. adunare generală e rugată a lua aceasta spre știință și a o aproba. Trecînd la singuraticile operațiuni raportăm:

I. Mișcarea cassei.

In 31 Decemvrie 1900 a fost saldul de	cor. 4667.79
In 1901 a intrat	» 2251285.60
Total	» 2255953.39
Esite	» 2253561.54
In 31 Decemvrie 1901 saldul de	» 2391.85

II. Capital de acții:

In 31 Decemvrie 1900 a fost de	cor. 169363.—
In 1901 s'au plătit	» 21395.35
Total	» 190758.35
Mai sînt restanțe	» 9241.65
și atunci întreg capitalul de 200.000 cor. este vîrsat	

III. Escomptul:

In 31 Decemvrie 1900 a fost starea de	cor. 510723.—
In 1901 s'au escomptat cambii în valoare de	» 1835735.—
Total	» 2346458.—
S'au achitat	» 1765341.—
In 31 Decemvrie 1901 a rămas starea de	» 581117.—
care se vede în bilanț ca activă.	

IV. Realități:

Au fost cumpărate cu finea anului 1900 în valoare de	cor. 1474.28
S'au mai cumpărat în valoare de	» 545.14
Total	» 2019.42
S'au vîndut în sumă de	» 1308.49
Au rămas nevîndute în sumă de	» 710.93

V. Reescomptul:

Starea reescomptului a fost la 31 Decemvrie 1900 de	cor. 10493.—
In 1901 s'au folosit încă	» 237391.—
Total	» 247884.—
S'au achitat în 1901	» 199308.—
A rămas starea la 31 Decemvrie 1901 de	» 48576.—
mai mult cu 38.083 cor. și această creștere s'a folosit în plățirea casei cea mai mare parte.	

VI. Depuneri spre fructificare:

In 31 Decemvrie 1900 a fost starea de	cor. 296625.15
In 1901 s'au depus	» 148421.64
Interesele capitalizate în 1901	» 17504.56
Total	» 462551.35
In 1901 s'au ridicat	» 136964.31
In 31 Decemvrie 1901 a fost starea de	» 325587.04
mai mult cu 28.961 cor. 89 bani ca în anul 1900, cu toate-că unii dintre deponenți au ridicat sume însemnate de și-au achitat acțiunile, — o dovadă această creștere, că o parte bună a țeranului nostru începe a înțelege, că numai cruțarea este chemată a-l face neatrî-nător financiarmente față de miseriile zilnice ce apasă greul vieții.	

VII. Bilanțul anului 1901:

Activa	cor. 645430.35
Pasiva	» 619447.55
Profit curat	» 25982.80

Contul profit și perderi:

Intrate	cor. 67470.48
Esite	» 41487.68
Profit curat	» 25982.80

Acest câștig realizat, direcțiunea pe baza §-lui 66 din statute propune a se împărți în modul următor:

1. 6% interese acționarilor după capitalul versat și timpul plățirii ratelor	cor. 11445.48
Ear' din restul de	cor. 14537.32
2. a) 20% fondului de rezervă	» 2907.40
b) tantiemă direcțiunii	» 1151.34
c) » comisiunii de supraveghere	» 863.50
d) » funcționarilor în proporția salariului	» 863.50
e) » directorului executiv	» 575.68
f) fondului de pensii	» 436.11
3. Scopuri filantropice:	
a) fondului cultural gr.-cat. și gr.-or.	» 200.—
b) ajutor în părți egale la școlae gr.-cat. și gr.-or.	» 200.—
c) » servitorului	» 100.—
d) » studentului Pop Victor	» 85.49
e) » Popescu Nicolae	» 85.48
4. Fondului special de rezervă	» 726.85
Suma	» 8195.35
și pe baza §. 66 lit. d), restul de cor. 6341.97 punîndu-l la dispoziți-a onor. adunării generale, ne luăm voie a face următorul proiect de distribuire:	
5. Înainte de toate:	
a) la contul casa institutului	cor. 3800.—
b) fondului de rezervă supradotă	» 334.39
c) » de pensii supradotă	» 300.—
d) 1% acționarilor	» 1907.58
Total	» 6341.97

și acea dividendă pe anul 1901 este de 7% de acțiile solvite la timp, cât și după ratele plătite.

